

17
1.

2 *

3.

4.

5.

6.

1153
1776, 25.
QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN

RES VENDITA
NON VERO TRADITA
SI POSTEA CONTRACTVS EMTI
IMPVGNETVR FIAT LITIGIOSA

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XXVII. IAN. ANNO MDCCCLXXVI.

DEFENDET

IOANNES CHRISTIANVS RIEMSCHEIDER

GROS-NEVHAUS. THVRING.

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

AN
RES VENDITA
NON VERO TRADITA,
SI POSTEA CONTRACTVS EMTI
IMPVGNETVR, FIAT LITIGIOSA?

§. I.

Iam Decemviri olim rerum de quibus lis erat dedicationem in sacrum improbabant, ita tamen, ne dedicationem rescinderent, quae rescindi non poterat, ob sacrorum auctoritatem, eum tamen, qui dedicauerat, in duplum condemnabant, res ipsa vero sacra manebat. At alia alienatio litigiosae rei antiquo iure haud prohibita, ut monet **CVIACIVS** in *Paratit. ad C. de litigios.* Postea vero, ne grauior fieret proprietarii veri causa interueniente alienatione exceptio litigiosi inuenta atque data, qua ille repellebatur, qui rem ulterius petebat, ut si vendita, donata, in pignus data, hic

* 2

exce-

exceptione litigiosi emtor, donatarius vel creditor repellere-
tur. Enatum deinde, vt rerum litigiosarum alienatio iure
improbata videretur. Nunquam vero omnis rei litigiosae
alienatio improbatum atque quam Leges scribunt exceptionem
litigiosi datur, nisi voluntaria sit alienatio atque vexandi ad-
versarii ergo fiat. Quod si ergo possessor rei, de qua ipsi
lis mota, vel donaret, vel venderet, vel permutaret, vel pi-
gnori vel in emphyteusindaret illam rem, improbanda erat
alienatio. Non vero, vbi vexandi animus cessabat, alienatio
legibus improbabatur atque litigiosi exceptio dabatur, vtpote
si testamento vel codicillis litigiosa res esset relicta. Ita sane
est Constitutio GRATIANI, VALENTINIANI et THEO-
DOSII AAA. in *L. 3. C. de litig.* Scriptum est: *Quicumque rem
litigiosam vel ambiguum chyrographum quodlibet denique mobile vel
immobile fisco nostro, vel potentiori seu aliis personis in TESTA-
MENTO vel CODICILLO legauerit, fideiue commiserit,
aut per hereditatem reliquerit, nullam fiscus noster vel alia persona
licentiam habeat iurgiorum, nec iudicium subeat. caet.*

§. II.

Neque illa prohibitio litigiosae rei non alienandae ad
eam pertinet speciem, quae ex necessitate fit, vtpote ex trans-
actione et diuisione rerum hereditariarum, vel si dotis datio,
vel propter nuptias donatio alienationis causa est. Probat
CONSTITVTIO IVSTINIANI in *L. vlt. C. de litig.* Sic
enim constituit: *Exceptio videlicet huius sanctionis dispositione
his, qui vel dotis nomine, vel ante nuptias donationis, vel transa-
ctionis, aut diuisionis rerum hereditarium factae, vel per legati, vel
per fideicommissi causam tales res vel actiones dederint vel acce-
perint.*

§. III.

§. III.

Quae vero res litigiosae dici possint, quorumue alienatio prohibita, patet ex ipsa IVSTINIANI explicatione, quae continetur in NOVELL. CXII. cap. I. Verba sunt; *Ideoq̄ sancimus litigiosam dici et intelligi rem mobilem seseque mouentem, de cuius dominiū causa inter petitoem et possidentem mouetur, aut per iudiciariam conventionem, aut per preces principi oblatae et insinuatās iudici per eum aduersario interpellatoris cognitās, in his enim casibus etiam praeteritam constitutionem mansuetudinis nostrae posthac volumus obtinere, caet.* Quaelibet ergo res, siue corporalis, siue incorporalis, siue mobilis, siue immobilis litigiosa fieri potest. Sed distinguendum est, an res ipsa, an actio aliqua competens litigiosa fiat. Si de actione sermo est, quaelibet actio litigiosa fit, sed iure veteri tunc actio litigiosa fiebat, si instituta atque lis contestata, vt probant ex *L. I. π. de Litig.* conf. Illustr. WINCKLERVM *diff. de discrimin. litis contestat. Iure veter. et hodiern.* At si ipsa res, de qua lis mota litigiosa haberi debet, recte mouent ICTI, tunc eam litigiosam fieri, si actione reali agatur, seu vt exprimit BERGERVS in *Oeconom. Jur. L. III. V. v. Th. V. n. 18.* modo de dominio, vel quasi controuertatur. Hinc THOMASIVS *ad Huberum Tit. de Litigios. §. 3.* et alii recte adfirmant, si actione personali agatur, non rem fieri litigiosam, sed institutam tantum actionem litigiosam dicendam. Quapropter, si res vendita non tradita sit Caio, isque emti actione, quae personalis est, agat, nunquam recte dici potest ipsa res litigiosa. Dixerat enim IVSTINIANVS *cit. Nou. de cuius dominiū causa inter petitoem et possidentem mouetur.* Actio vero emti instituta non agit de dominiū causa, sed vt venditor ex sua parte contractum rem tradendo adimpleat.

§i IV.

Quae cum ita sint, ipsam propositam quaestionem dabimus, videlicet *an res vendita non tradita, si postea contractus emti impugnetur, fiat litigiosa.* Fac Seium vendidisse Sempronio fundum, perfecto contractu vero, prout erat conuentum ipsemet Seius fundum haud Sempronio tradit, cum vero tradendum fundum vrgeret, lis orta inter Seium atque Sempronium de ipso contractu, an valeat nec ne, Seius negat valorem contractus venditi, quem tamen obligatorium pronunciat Sempronius. Dum haec in foro aguntur, Seius a creditore conuentus alio, sit Titius, huic in fundo antea vendito, non vero tradito, pignus constituturus erat. Sempronius, qui putabat, se hoc pignore constituto laedi, impediabat remediis adhibitis, ne posset Titio in illo fundo pignus constitui, ducto argumento ex eo, quod ille fundus res esset litigiosa, cuius alienatio legibus haud esset permissa, cum dando in pignus quoque alienatio fieret. Quaesitum est, an actio illa super valore contractus venditi inter Seium et Sempronium agitata, fundum vere litigiosum faciat.

§. V.

Sane quamuis Sempronius ex contractu fundum a Seio emti actione petere potest; vt propterea videri posset fundus obiectum litis motae; imo negari nequit, Sempronio ius ad fundum tradendum habere, vbi enim venditor ex contractu ad rem venditam tradendam obligatus est, ibi in emtore ius perfectum esse debet ad exigendam rei traditionem; tamen nunquam adfirmabo, propterea fundum esse litigiosum factum lite hac inter Seium Semproniumque super contractus emti venditi valore mota. Concludo enim, si verum est, quod lis mota de dominii causa tantum, vt est in *Nouell. cit.*
seu

seu vt BERGERVS *cit. loc.* exprimit, de dominio vel quasi controuertatur, litigiosam rem faciat, atque THOMASII aliorumque sententia vera est, per quam actione personali instituta res litigiosa non fit, consequimur fundum illum pro litigioso haberi non posse, vt eius alienatio legibus improbata.

§. VI.

Quapropter facile patet ex hoc, quod ille fundus venditus nec vero traditus, vbi postea lis mota fuerat, an contractus de illa re initus valeret, alienationem non improbari, quasi res litigiosa esset. Quodsi ergo alia non adsit causa impediens pignoris constitutionem; sane unquam personalis illa actio, licet etiam emti actio instituta sit, vt res tradatur, ex eo, quod personalis est, fundum litigiosum efficiet. Vbi ergo fundus litigiosus non est, nec ille, quamuis venditus, tamen non traditus, ideoque emtori dominium non competat, ipseque adhuc venditor fundi dominus existat, nullam sane video causam, propter quam venditori oppignoratio illicita pronuncian- da. Cedo alias adesse posse causas, propter quas alienatio illa permittenda non sit, sed has non vrgeo, vnicam hanc quaero, an propterea, quod litigiosa sit, alienatio fundi prohibenda, quod per adducta argumenta negandum videtur.

§. VII.

Quae cum ita sint, non dubito, quin falsam pronunciem rationem decidendi, qua vsi Sententionantes in causa S. contra F. *inmassen denn auch mit einer streitigen Sache, so lange sie dieses zu seyn nicht aufgehöret, einige Aenderung zu treffen keinem Theile die Rechte erlauben.* Emerat enim S. fundum, quem eidem venditor haud tradiderat, vt postea contra eum actione emti agere cogeretur. Dum haec actio emti peragitur, venditor
execu-

executiue conueatus ab F. impetrata executione obiectum executionis fundum venditum oblatum accipit a venditore. Interuenit S. negans F. potuisse ius in re per executionem in eo fundo impetrare. Pronunciatum est: F. ius in re non competere, interque rationes decidendi ea, quam adscripsimus expressa erat. Hanc vero obinde spuriam arbitror rationem. Verum equidem est, quod emti actio instituta litigiosa sit facta per litis contestationem, ut eam actionem emtor vendere vel cedere non potuisset. Sed propterea fundus ipse litigiosus factus esse nequit. Cum enim per leges expressas eae actiones, quae domini causam vrgent, rem tantum litigiosam faciant, non aequae personales actiones, emti vero actio sit personalis, et ea ad obligationem a venditore adimplendam agatur, non vero domini causa in illa subsit, minus commode pronuciari potuit, fundum illum esse *eine streitige Sache, an der keine Aenderung zu treffen*, hoc est, quae alienari non potest.

Leipzig, Diss., 1776 A-G

f
TA-706

aus 34 Stk. bisher verkauft

VD
18

155

1796, 25

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
RES VENDITA
NON VERO TRADITA
SI POSTEA CONTRACTVS EMTI
IMPVGNETVR FIAT LITIGIOSA

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO
IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE XXVII. IAN. ANNO MDCCCLXXXVI.

DEFENDET
IOANNES CHRISTIANVS RIEMSCHEIDER
GROS-NEVHAVS. THVRING.

LIPSI AE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

